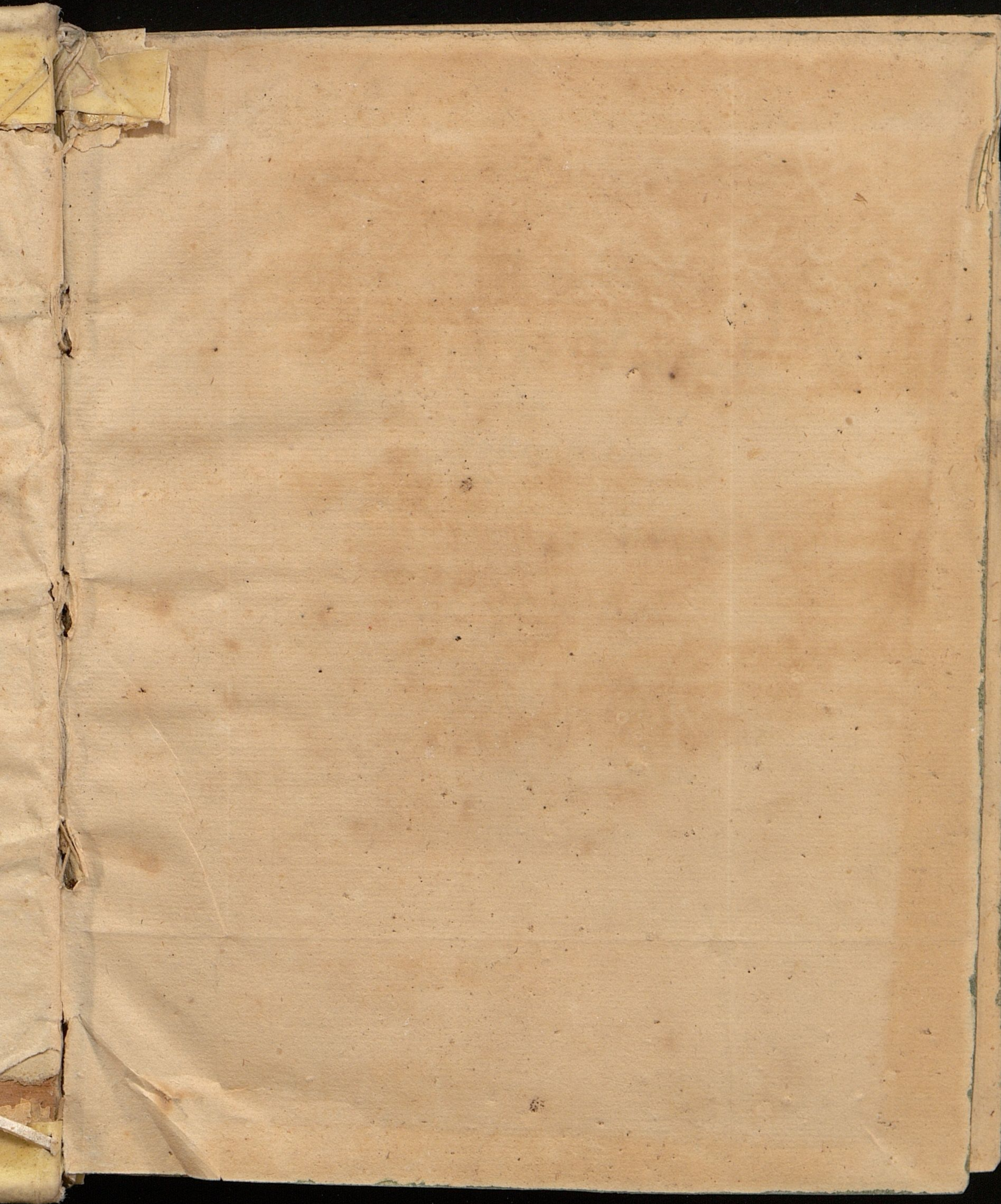
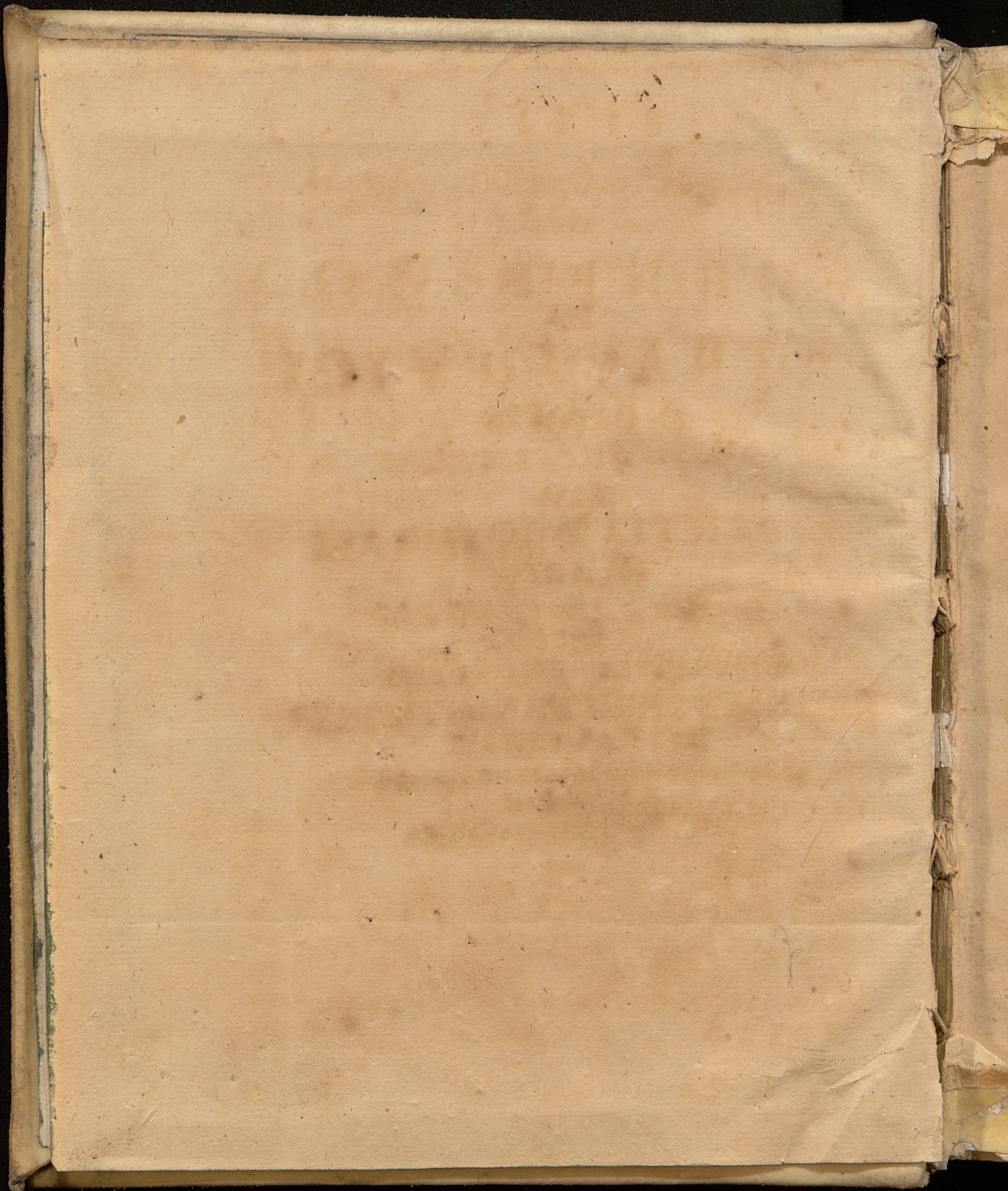

21. 9. 17

18.

37

Q. D. B. V.
DISSERTATIONEM JURIDICAM
De
TRADITIONE,

Indultu

Magnifici atq; Nobilissimi Ictorum Ordinis
Præsidente VIRO

Magnifico, Plur. Reverendo, Nobilissimo atq; consultissimo,

DN. QUIRINO SCHACHERO,

U. J. D. & P. P. Pandectarum celeberrimo, Serenif. Elect.
Sax. ab Appellat. Consiliario gravissimo, Consistorii Elect. & Du-
cal. ut & Facultatis Juridicæ Lips. Seniore meritissimo, &
Capituli Numburgensis Canonico
dignissimo &c.

Patrono, Præceptore, atq; Hospite
æterna animi devotione colendo,

Instituet

Samuel Prasse / V Vrat. Sil.

A. E. R.

Die 3. Octobr. Anno 1667.

H. L. Q. C.

Lipsia, Literis Bauerianis.

Re. D. Philipp.

VIRIS
MAGNIFICIS, NOBILISSIMIS, STRENUIS, AM-
PLISSIMIS, CONSULTISSIMIS,
DOMINIS

PRÆSIDI,
SENATORIBUS,

atq;

SYNDICIS,

Inclytæ WRATISLAVIENSIVM Reipublicæ.

PATRONIS MAXIMIS,
PROMOTORIBUS GRAVISSIMIS.

Hujus ipsius

de

TRADITIONE

Discursus

DOMINIUM (ut loquuntur) PLENUM,
Obcausas ad Translationem satis habiles,
devota mente manuq;

tradit,

Insimulq;

Sub Symbolica hujus Schedulæ traditione,
se, suaq; studia,

ACCIPIENTIUM

Voluntati, favoriq; ulteriori,
devotissimè & sine evicione

D. D.

Samuel Prasse.

Q. D. B. V.
PRÆFAMEN.

Non abs re est, quod ea, quæ non multum expediunt, curiosè non sint inquirenda; Turpe enim est, difficiles habere nugas, & stultus labor est ineptiarum. Econtrariò ea, quæ maximam utilitatem secum ferunt, in deliciis omnino habenda esse, bene dixit, quicumq; dixit. Hinc nullus mortalium, nisi omnis rationis expers nugis Gerris sicutis vanioribus de lana caprina conceptis ea, quæ vel ad æternam aut temporalem salutem spectant, postponet. Quivis multis parasangis entia reatia, entia rationis antecedere fatetur. Et quis non sua sponte calculum adjiciet, scripta de civili vita atq; beatitudine alicujus Reipubl. majori in pretio habenda esse iis, quæ speculationi alicujus privati tantummodo inserviunt. Harum rerum & ego non immemor, placuit in præsentiarum ejusmodi materiam publico examini sistere, quæ ob utilitatem suam in quotidiana vita conspiciendam, fortè non indigna fuit, de ea scribendi occasionem captare. Modum illum præcipuum, Lector benivole, juris Gentium dominium transferendi, TRADITIONEM sisto, qui *in l. 20. C. de pact.* non solum præcipuo modo transferendi dominium juris Civilis præponitur, sed etiam tantum non plerumq; ejus nominatione (non secus ac verbo stipulationis omnes obligationes) cæteræ acquisitionum species indigitantur. Uti apparet *ex l. 27. §. 1. ff. ad Senatus Consultum Trebellianum l. 12. §. 1. ff. de capt. & postl. reversis l. 14. §. 1. ff. de castr. peculio. l. 14. pr. ff. de usu & habit. l. 25. §. licet 2. ff. de liberali causa. l. 86. §. Cum servus 2. de legatis 1. l. 12. ff. de Autoritate tutorum.* Nolo hic prolixus esse demonstrandi utilitates, quibus nostra traditio magno cumulo inferta est; quin potius honorando Lectori caput penultimum infra commendo, quod ipsi forte ansam dabit, materiæ hujus nobilissimæ pariter ac utilissimæ fructus, reditus atq; emolumenta ulterius indagare. Tractabo verò hanc materiam ita, ut sex capitibus illam absolvam, quorum primum tum definitionem nominalem, tum realem comprehendet. Quatuor sequentia causas traditionis tradent, & ultimum, quod DEUS T. O. T. M. ipse finiat, subministrabit discursum, quomodo traditiones fiant. **Cap.**

CAP. I.

DE DEFINITIONE UTRAQUE.

*Preparatio ad equivocationem solvendam. Derivatio nostri nominis.
Traditionis multiplex acceptio. Definitionum adductio.*

I.

Um æquivocationum neglectus in jure civili spissos pepererit Commentarios, non supervacaneum erit, ab initio hic tractare nominis nostri derivationem, ejusdemq; variam significationem. Hoc modo enim & scyllam & charyb-
din errorum fugientes, intelligemus de qua traditione nobis sermo sit, & quam è terminis nostris proscribamus, quamvè amplectamur.

II. Parum quidem difficultatis derivatio nostri thematis in se continet: Interim tamen ne videamur sicco pede eam præterire, operæ pretium erit affirmare traditionem à verbo tradere originem suam accipere, quod dicitur quasi trans dare, id est, alteri dare, & ita in legibus scriptum prodidit Festus TRANSQUE DATO. Et Actius apud Nonium veteri lectione: REMISQUE NIXI PROPERITER NAVEM IN FUGAM TRANSDUNT, annotante ita Cujacio Lib. 1. observ. 6. 19. n. 10.

III. Traditionis vox multipliciter sumitur: Interdum enim accipitur tropicè, ut in phrasi illa: lampada tradere pro alteri suum officium, suam stationem committere. Non rarò pro aliqua mentis sententia, & vel obligatoria, quomodo quandoq; positivæ leges eadem appellatione insigniuntur; præprimis illis, qui Romanæ fidei sunt addicti notæ sunt traditiones, vel probabili opinione in re controversa uti ita accipitur apud Menochium L. 1. de præsumpt. quest. 3. n. 22. & q. 7. n. 17. Interdum juridicum sensum obtinet, quando (1.) nudo detentatori res tradita dicitur, uti in l. 8. ff. de peculio servo peculium à Domino

mino esse constitutum intelligitur, si ipsi tradiderit, aut, cum apud eum esset, pro tradito habuerit, aut (2.) naturali possessori *arg. l. 12. in pr. de adq. vel amit. poss.* Aut (3.) civili possessori, qualis est is, qui pignori rem accepit, *l. 13. ff. de usurp. & usucap.* Aut (4.) bonæ fidei possessori, cui beneficium usucapiendi datum, utpote emptori sive heredi emptoris, cui publiciana competit actio *l. 9. pr. ff. de public. in rem act.* Aut (5.) tandem traditio & possessionem & dominium simul transfert. Qualis intelligitur *in l. 20. C. de pact. l. 12. C. de rei vindic. l. 10. §. 1. de a. r. d.* Et hæc omnium ultima nostræ inquisitioni subiecta est.

IV. Super est, ut definitiones jam adducamus. Et certum est, variè à variis nostram traditionem definiri. Sic Theophilus inquit: Traditio est de manu in manum translatio. Quâ tamen ambiguum esse rectè annotavit *Cujacius supra citato loco, & ex eo Collegium Argentoratense supra tit. d. a. r. d. n. 50.* Cujacius verò *arg. l. 3. ff. de act. empti. & vend. l. 28. ff. de verb. oblig.* eam definit: quod sit datio possessionis. Nobis placet eam sic definire: Traditio est modustransferendi naturalis, quo is, qui habet potestatem & voluntatem ex causa habili rei alicujus dominium in alterum accipientem per vacuæ possessionis dationem transfert. *Vide Collegium Argent. supra tit. de a. r. d. n. 50. LudVVel. disp. 4. §. 10.*

CAP. II. DE CAUSA EFFICIENTE.

Preparatio ad tractandam causam efficientem. Origo seu causa efficiens remota traditionis probatur tum textibus, tum ratione. Causa efficiens proxima, qua. Quid indante requiratur. Potestatem qui habeant alienandi. Non semper Dominus alienare potest. Quod probatur exemplo, (1.) mariti in re dotals. (2.) Pupilli in rebus propriis. (3.) Minorum. (4.) Furiosorum atq; prodigorum. Etiam is, qui utile dominium habet, potest alienare. Tales esse Emphyteutas & Vasallos probatur. Quomodo uterq; alienare possit. Possunt alienare non solum Domini

ni veri, sed etiam vice - Domini. Hi sunt vel lege tales, et tu-
tores & Curatores; Vel conventionem, ut Procuratores & cre-
ditores. Procuratorum divisio cum libera & sine libera non est
fundata in legibus. Refutantur argumenta contrarium statu-
entia. Quis procurator, & quales res possit alienare. Cre-
ditor potest pignus alienare. Quomodo pignus possit distrahi, &
nullum sit interpositum pactum de distrahendo. Si de non alie-
nando conventum fuerit, an & quomodo possit pignoris alienatio
institui. Quid præter potestatem in dante amplius necessarium
sit. Quibus qualitatibus accipiens debeat instructus esse.

I. Cum omnium rerum aliquis terminus à quo & ad quem
sit constitutus, & viator cum sibi animo proponit ad certum lo-
cum finem suum dirigere, necessum habeat ab aliquo loco iter
incipere; Ita fortè non tam male actum erit, si & nos ratio-
nem habeamus termini à quo, in originem atq; causam effici-
entem hujus nostri thematis inquirentes.

II. Et originem ex jure naturæ seu gentium sumisse, non
solum luculentum testimonium perhibet §. noster 40. Inst. de re-
rum div. l. 9. §. 3. ff. de a. r. d. sed etiam non incongruens fortè
ratio, quæ ex l. 7. §. 1. ff. de pact. Itemq; §. 2. Inst. de jure nat.
Gent. & civili potest desumi, in quibus textibus perhibetur,
contractus ferè omnes ex jure gentium descendere, traditio
vero plerorumq; contractuum aliqua pars essentialis sit, faciens ad
consummationem; Partis vero eadem sit ratio, quæ est totius
l. 76. de rei vindic. Manifestum etiam erit, traditionem ortum
non secus ac ipsa causa ex jure Gentium sumere.

III. Causam efficientem proximam quod concernit, vi-
demus in definitione duas personas utramq; paginam facere.
Altera activa est seu DANS; Altera passiva seu ACCIPIENS.
In persona dantis attenduntur duo; Potestas scil. rei transfe-
rendæ & voluntas alienandi. Treut. vol. 2. disp. 20. §. 4.

IV. Potestas vero alienandi seu tradendi penes Dominum
est regulariter, cum secundum l. in re mandata 21. C. mand.
quisq; rerum suarum moderator & arbiter sit. Ideo verò Domi-
nus requiritur ad perficiendam traditionem, ut distingui possit
hæc traditio ab illa, quæ ad usucapiendum facit. In hac enim
posteriori traditione iste, qui tradit non debet esse Dominus;
Quod si enim foret Dominus, tunc statim ac traditio perficeretur,
tur,

zur, accipiens non bonæ fidei possessor, sed Dominus fieret, & ita Dominium non juris civilis beneficio, sed juris Gentium consecutus fuisset. Quamobrem quam eleganter quoq; *Conanus Lib. 3. Comment. c. 7.* bonæ fidei possessorem à Domino potest distinguere; Ita ut dominum tradere posse dominium affirmet, bonæ fidei vero possessorem tantum præbere. Tradere enim, inquit, præsentem actum dationis significat, præbere autem causam & materiam. Dixi verò superius, penes dominum **REGULARITER** esse potestatem alienandi, quia dantur casus, ubi etiam Domini cum rebus suis pro arbitrio disponere nequeunt. Expediti enim juris est, maritum rei dotalis dominum esse *l. 21. §. 4. ff. ad municipalem l. 7. §. sunt de jure dot. l. 9. §. 1. ff. eod. l. 23. C. eod. arg. l. 21. ff. de manumis. l. 3. C. de jure dot. l. dote ancillam 9. C. de rei vindic. l. 24. ff. rerum amotarum.* Et inde rata deberet haberi ejus voluntas rem dotalem in alium transferre volentis *per §. nostrum 40. Inst. de rerum div. & l. 9. §. 3. ff. de a. r. d.* Et tamen alienationis actus in rebus dotalibus ipsi haut conceditur *in pr. Inst. quibus alienare licet vel non licet.* Imo quod adhuc gravius repugnat dominio, interdicta ipsi *per l. unicam §. ult. C. de rei uxor. act.* etiam talis traditio est, quæ neq; dominium transfert, cum Justinianus per dict. constitutionem rem dotalem hypothecæ titulo dare alicui, minime concessurum spondet; In tantum, ut etsi etiam mulier in alienationem consenserit juratò; Nihil ominus tamen inefficacem ejusmodi traditionem futuram fore, cum ejusmodi juramentum, quod contra legis dispositionem est interpositum, jure civili pro nullo habeatur *l. 5. C. de legib.* sed hæc vera sunt de prædio inæstimato. Nam prædium æstimatum maritum consentiente muliere alienare posse attestatur *Borch. in Comment. supra Instit. ad tit. quibus alienare licet vel non licet in pr. n. 4. Pacius in sua Analyti ad instit. supra d. t. pr. Nixi l. 12. §. 3. de pactis dotalibus l. 50. ff. soluto matrim.;* Hoc tamen interest, an pactum sit de re ipsa dotali restituenda, & ne tùm quidem alienandi potestatem maritus consecutus est *d. l. 50. soluto matrim.* Ast si non convenerit, æstimatio rei loco succedit, quam alienare solvere oportet. *l. 11. ff. de fundo dotali & optionem habet maritus ejus-*
ve he-

ve hæres, utrum rem, an æstimationem reddere malit, l. 10. §. 6.
ff. de jure dot.

V. Ejusmodi limitatam potestatem in rebus suis alienandis pupilli quoq; habent; Nam etsi sint Domini rerum suarum, nihil ominus tamen cum pupillus nec velle, nec nolle in ea ætate credatur l. 189. de Reg. Juris. Ætas etenim eorum quid videt, ignorat l. 1. C. de falsa moneta. Neq; enim talis ætatis puer scire & decernere præsumitur, cum furioso non assimilis sit in l. 9. ff. de acquir. vel omitt. hereditate. Et inde liquido fluit, ineptum plane esse ad alienationis actum perficiendum §. 2. quibus alienare licet, vel non licet. §. 1. Inst. de autoritate Tutorum. Et hinc neq; venditionem celebrare potest l. 5. §. 1. ff. de autoritate tutorum. l. 7. §. 1. ff. de rescindend. venditione l. 13. §. 29. ff. de actione empti & vend. Nec mutuum dare, d. §. 2. quibus alienare licet vel non licet. l. 3. §. 2. ff. ad. SCtum. Macedonianum. l. 19. §. 1. ff. de rebus creditis. l. 9. pr. ff. de aut. tutorum. Nec manumittere d. l. 9. §. 1. nec solvere creditori suo. l. 19. de reb. creditis. l. 14. §. ult. de solutionib. l. 29. de condict. indebit. Nec donare arg. l. 11. ff. de a. r. d. cum donare sit perdere l. 7. in pr. ff. de donationib. cum vero perdere sit re sua male uti, Reipub. autem inter sit, ne quis re sua male utatur, §. 2. Inst. de his qui sui vel alieni juris sunt, non repudiandum erit, quod Reipub. intervirere poterit. Quod vero dixi de pupillo, illum dominium transferre non posse, cum grano salis intelligendum est. Nec enim (1.) de omni pupillo hoc dicendum venit, sed de eo, qui minor septem annis est; Et in l. 18. C. de jure deliberandi pupillus infans dicitur. Huic enim nequaquam & nullo modo competit potestas alienandi §. 10. Inst. de inutilib. stipulationibus. Quod olim quoq; fuit receptum in infantia proximis; Ast cum propter utilitatem eorum, benignior juris interpretatio facta sit, idem juris jam tum acceperunt, quod pubertati proximi habent. d. §. 10. de inutilib. stipul. Et l. 1. §. 13. de oblig. & actionib. Nec (2.) semper pupillo alienandi potestas denegatur. Interpositione enim autoritate tutorum gesta pupilli plenissimum robur accipiunt atq; spiritus sumunt. §. 9. Inst. de inutilib. stipulationib. junct. l. 9. in pr. ff. de auct. tutor. l. 11. de a. r. d. Ratio-

tionem verò, cur pupillis non sit concessum, traditionis actum perficere, petere possumus ex toto titulo ff. de auctoritate tutorum § l. 28. ff. de pactis. Quod pupillus quidem sine tutoris auctoritate conditionem suam meliorem facere possit, absq; tutoris auctoritate, aut deteriozem reddere non aliter, quam cum tutoris auctoritate. Conditionem vero suam sinistram efficere in actibus alienationum vel ex hoc videre licet, quod substantiæ seu patrimonio pupillorum mediante alienationis negotio, aliquid individuale detrahatur.

VI. Minores quoq; rerum suarum domini sunt, sed cum inter omnes constet, fragile & infirmum hujusmodi ætatum consilium, multisq; captionibus suppositum, multorumve insidiis expositum, adolescentes in hanc usq; ætatem curatorum auxilio reguntur, nec ante rei suæ administratio ipsis conceditur, etsi bene rem suam gerentibus. l. 1. §. 3. ff. de minor. pr. Inst. de curatorib. Et hinc est, quod minor sine curatoris auctoritate in arrogationem se dare nequeat, l. 8. ff. de adopt. Et hoc ideo, quia rerum suarum dominium, in alium transfert, quod aliter transferre non potest, quam cum auctoritate & consensu curatoris sui l. 13. §. 2. de sententiam passis. l. 3. C. de in integr. restit. minorum.

VII. Similia jura in furiosis & prodigis statuenda sunt, l. 6. de verbor. obligat. Hi enim cum mentis compotes non sint, nihil velle scireve intelliguntur, atq; adeo nec consentire videntur l. 40. de reg. juris. l. 2. C. de contrah. emptione. accedat, quoq; quod cõparentur absentibus l. 124. de Reg. Juris. l. 17. §. filiofamilias 11. de injuriis. l. 2. §. 3. ff. de jure Codicillorum. His vero bonis à prætore interdictum sit l. 1. ff. de curator. furios. & aliis. Stipulari quidem sibi recte possunt, aut promittere, tradere & aliis obligari nequeunt, adeò, ut nec fidejussor pro iis intervenire possit. d. l. 6. de verbor. oblig.

VIII. Superius dixi, dominos habere potestatem de rebus disponendis. Hinc cum Dominus consideretur, vel ut directus, vel utilis, quæstio omnino suboriri posset, utrum etiam Vasallus atq; Emphyteuta, quorum uterq; dominium utile habet, l. 2. feud. t. 8. §. rei l. 12. de fundis patrimonialib, arg. l. 1.

B

Si ager

si ager vectigalis petatur, fundum feudalem, & jus Emphyteuticarium pro lubitu tradere possit. Quod vasallum spectat, certum est de eo, tunc demum solum feudale efficaciter tradere, si consensum domini directi, atq; concessionem alienationis ab eo impetraverit, si secus facit, ejusdem contractus, non solum ipso jure nullus est, (quia nemo potest plus juris in alium transferre, quam ipse habet *l. 20. de a. r. d. l. 54. de Reg. Juris*) Sed etiam si traditio accesserit, feudum in commissum cadit, atq; Vasallus jure suo prolns privatur *1. Feud. 5. Vide Franskiæ variarum resolut. Lib. 3. resolat 8. n. 1. & 2. dum.* In Emphyteuta secundum *l. ult. C. de jure Emphyteuticario* distinguendum erit: Aut enim in Emphyteutico instrumento pactiones aliquæ de alienatione fuerunt adjectæ, & illæ sunt observandæ: aut nullæ adsunt, vel instrumentum deperditum est, & sic denunciare Emphyteuta debet alienationem. Quod si Dominus tantam præstare vult quantitatem, quantam Emphyteuta revera ab alio accipere potest, omninò ejusmodi prædium Domino directo acquiritur. Sin duorum mensium spatium fuerit emensum, & Dominus hoc facere noluerit, licentia Emphyteutæ datur, ubi voluerit, & sine consensu Domini meliorationes suas vendere, constituente ita *d. l. 3. C. de jure Emphyteutic.*

IX. Vidimus Dominos, qui principaliter atq; primariò jus distrahendi habent, videamus ergo quoq; vice-dominos, quibus potestas tradendi vel à LEGE, vel à CONVENTIONE data est. *Trent. vol. 2. disp. 20. th. 4. l. B. ait:* Potestatem à lege consequuntur tutores & curatores *l. 56. §. 4. ff. de furtis. l. 157. in princ. ff. de Regalis Juris.* Horum officium cum non solum consistat in persona pupilli rectè educanda, alimentis congruè decernendis, auctoritate in contractibus, omnibusq; negotiis, unde damnum pupillo oriri possit, præstanda; Sed etiam in erogando. *l. 3. C. de administ. tutor. & alienando. l. 12. §. 1. ff. de administr. tut. arg. l. 8. pr. de reb. eor. qui sub tutela vel cura sunt. l. 17. §. 2. ff. de jurejurando.* Hinc certi atq; indubitati juris est, ex *d. l. 56. ff. de furtis* illum dominium traditione loco pupilli transferre posse. Non tamen omni titulo tutores atq; curatores res pupilli tradere possunt. Nam nisi
res

res administrationis causâ distractæ fuerint, possidentibus justam causam præbere nequeunt. Et hinc donationem de bonis pupilli facere non possunt. *l. 16. C. de administr. Tutor. vel curat.* Excipiuntur tamen aliqui calus, ut si parentibus cognatisq; solennia munera concedat, *l. 12. §. 3. ff. de administr. Tut.* Porro quoq; interest, utrum tutor vel curator res mobiles an immobiles tradere velit, nam non solum res immobiles, sed etiam mobiles pretiosiores traditionem non recipere manifestum est, *ex l. 22. C. de administr. & peric. tutor.* Quæ tamen prohibitio limitatur decreto judicis interposito. Quod verò res mobiles, quæ servando servari nequeunt, quales sunt *secundum legem ultimam, §. 2. d. t.* Fructus, qui ex redditibus prædiorum colliguntur, aut qui ex substantia personarum, quarum gubernationem habent, inventi fuerint, ut sunt: Vinum, oleum, frumentum cujuscunq; generis, attinet; etiam sine decreto judicis justo pretio distrahi non prohibentur.

X. Transeamus nunc ad vice-Dominos conventionem tales, quorum duo sunt genera, alterum procuratoris, alterum creditoris nomine insignitur. Hic quidam inter procuratores distinguendum esse putant, & præprimis discrimen faciunt inter procuratorem universorum bonorum cum libera, & sine libera. Assertionem hanc fovet non solum Gothofredus *ad l. 9. de a. r. d.* Sed etiam Wesenbec. *supra tit. de procurat. n. 3.* Antonius Peretz. *C. eodem, n. 19.* ut & Wilenbach. *disp. 12. th. 10.* Struvius *exercit. 7. th. 25.* Schnobel. *disp. 3. th. 13.* Textus pro sententia stabilienda allegant sequentes: *l. 60. de procurat. l. 9. §. 4. de a. r. d. §. nihil 43. Inst. de rer. div. l. 58. ff. de procurat. l. 63. ff. eod. l. si liberam 10. C. quod cum eo, qui in aliena potestate est.* In quibus textibus mentio fit procuratoris cum libera, & inde concludunt: Quod si datur procurator cum libera, omnino dabitur etiam procurator sine libera. Priori facultatem concedunt alienandi res quasvis, ut possit ea facere, quæ Dominus faciat *per l. 58. ff. de procurat.* Posteriori verò restrictam plane atq; limitatam potestatem in alienandis rebus concedunt, dum fructus tantummodo & tales res, quæ servando servari nequeunt, in alium transferre possit *per l. 63. ff. de procurat.* Ast ante-

quam meam declarem sententiam, lubet prius hanc divisionem paulò accuratius examinare, illorumq; argumenta, quæ pro hac distinctione à dictis Auctoribus proponuntur, & ab Hunnio præprimis longa serie deducuntur, trutina mentis ponderare; Quo facto eo felicior fortassis ero in decisione sententiæ, (ut italoquar) definitivæ. Argumentum vero ipsorum principale jam supra adductum, à compilatore Collegii Argentoratensis *supra hunc. t. n. 10.* satis superq; fuisse refutatum, existimo, cum asserat, istud vocabulum cum libera, non esse adjectum ad distinctionem novam constituendam, sed ad naturam potiùs absconditam hujus procuratoris generalis explicandam. Unum enim idemq; sunt, procurator totorum seu omnium bonorum *l. 36. de procuratorib. omnium rerum l. 1. §. 1. ff. de pact. universorum bonorum l. 3. §. 2. judicatum solvi.* Cui omnium negotiorum administratio data est, *l. 12. pr. de solut.* Et procurator, cui libera universorum negotiorum administratio commissa est. *§. 43. Inst. de rer. div. d. l. 9. §. 1. de a. r. d.* Quod vel ex hoc argumento patet, dum is, qui aliàs dicitur procurator, cui generaliter libera administratio commissa est, *ut in d. l. 58. in l. 87. de solutionib.* simpliciter dicatur procurator omnium rerum. Sed plura vide apud Hugonem Donellum. Hubert. Giphanium, compilatorem Colleg. Argent. d. t. Hac ergò explosa distinctione, facile ex *l. 17. ff. de jure j. rando* patet quis procuratorum & quomodo res principalis sui alienare possit.

XI. Creditori quoq; potestas alienandi conceditur non solum conventionem de alienando facta *§. 1. Inst. quib9 alienare licet vel non.* Sed etiam nulla prorsus conventionem interveniente *l. 12. §. final. ff. qui potiores in pignore habeantur.* vel etiam conventionem de non alienando interveniente *l. 4. de pignorat. act.* Interim tamen diversa plane ratio intercedit quoad causas quæ creditori tantam tradendi potestatem tribuunt. Priori enim casu consequitur jus distrahendi vi conventionis, quæ inter debitorem & creditorem intercessit, dum contractus pignoratitius celebraretur; Posterioribus verò modis lex facit, quo creditor pignore vendendo jus suum exequatur, *loquente ita l. 7. §. 1. ff. de*

ff. de rebus. eorum, qui sub tutela vel cura sunt. Retinet verò
Creditor in omnibus tribus casibus potestatem alienandi, illud
tamen omnino ab eo attendendum est, ne putet simpliciter ipsi
esse concessam alienationem; Si enim conventum est de di-
strahendo pignore, ita alienandi potestatem consequitur, ut se-
cundum pacti tenorem alienet. *l. 3. §. 1. de jure domini impetrandi. l. 7. C. de distract. pignorum.* Si nihil conventum est de
pignore distrahendo, admonitio tum legis *4. C. de di-
stract. pignorum, tum l. 3. §. 1. de jure domini impetrandi* obser-
vanda erit. Nam primum requiritur, ut debitor moram in
solvendo faciat *l. 7. l. 13. C. de distract. pig.* Deinde, ut denun-
ciet debitori distractionem. Denunciatione facta, quæ testatò
fieri debet, prorsus, adhibenda est publica subhastatio, & ita
demum bona fide & solenniter res distrahatur, *l. 4. si. vendito
pignore agatur, l. 7. §. 9. C. d. t.* Bona fides verò conspicitur, si
res justo pretio vendatur *l. 3. C. si vendito pignor. arg. l. 14. ff. de
pignoratit. act.* Item si nulla fraudulentia intercesserit, *l. 7. d.
2.* Neq; simulatio venditionis *l. 10. C. de distract. pignor.* So-
lennitatem conspicimus, si creditor à denunciatione debitori
facta, biennium expectet, usq; dum vendat, *l. 3. §. 1. v. sin autem
C. de jure dom. impetrandi.* Contrariam quidem sententiam te-
net ex Donello Treutlerus & cum eo Antonius Peretz *supra tit.
C. de jure dom. impetrandi, n. 5.* Ubi perhibet §. 1. v. *Sin au-
tem l. 3.* non esse intelligendum quasi venditio intra biennium
ejusmodi pignoris fieri non possit, sed saltem illum loqui de ju-
re domini impetrando, quod illi non citius postulatio domi-
nii concessa sit, quam biennio elapso. Et hoc quidem proba-
re ex inde contendit Donellus, quod Justinianus in principio
illius legis & sequenti § agat de eo creditore, qui jus domini
impetrare vult. Cum vero jure nostro ita comparatum sit, ut
responsio generalis ad interrogatum referri debeat; Hinc non
amplius quisquam respondisse intelligitur, quam de quo inter-
rogatus fuit, §. *præterea 5. Inst. de inutilib. stipulationib.* Ast hanc
sententiam Donelli lubrico fundamento niti, nullum est dubi-
um; Cum non raro hoc legum latoribus usitatissimum sit, ut
quando actum aliquem plenius describere volunt, tam ante

cedentia, quam concomitantia simul adjiciant, uti etiam hic factum est, nam rem oppignoratam per biennium apud se habere debere venalem, aliquod antecedens necessarium esse ad impetrationem dominii, sole meridiano clarius apparet *in §. 2. d. l. 3. de jure dom. impetr.* quando ejusmodi inveniuntur verba: Sin verò nemo est, qui comparare eam (scilicet in isto spatio biennii) maluerit, & necessarium fiat creditori, saltem sibi eam jure dominii possidere &c. Reliqua argumenta Donelli explicata atq; resoluta vide apud Helfric. Ulric. Hunnium *supra Trentleri Vol. 2. disp. 1. th. 7. l. A. qu. 49.* Cæterum si de non alienando convenerit, varias hinc inde animadvertimus opiniones. Nam alii prorsus creditores propter pactum adjectum à jure alienationis arcent, *nixi l. 7. C. de distract. pignorum.* Ubi discrete contractum emptionis & venditionis rei oppignoratæ valere debere Gordianus ait, nisi reluctetur lex contractus seu pactum, quod informat conventionem pignoratitiam. Huic legi accedit, quod pacta sanctè sint servanda *l. 1. ff. de pactis,* & grave sit fidem fallere. *l. 1. ff. de constit. pecunia.* Porro quoq; Creditoris duntaxat causâ pactum hoc constituitur, quod in tertii præjudicium non vergit. Jam vero unusquisq; ejusmodi individuali favori pro se tantummodo introducto renunciare potest, uti constat *ex l. penult. C. de pactis.* Sed contraria sententia clarioribus fundamentis nititur, & probatur illa *ex l. 4. & 5. ff. de pignoratitia actione.* Quod vero *l. 7.* concernit, non adeò contrarium perhibet, si non illepidam Perezii responsionem, quæ limitatione constat, adducta in Commentario *supra C. t. de distr. pign. n. 3.* huic addiderimus. Ait enim: Ejusmodi pacto ne liceat pignus distrahi, hanc inesse conditionem: Modo debitor solvat, quod debet. Igitur si moram faciat non secus ac in causa pacti non adjecti, creditor jus suum persequi poterit. Neq; enim creditor beneficio suo potest renunciare, sed si tale pactum adjectum fuerit, ab initio statim vitiosum est, cum naturam atq; essentiam contractus realis & fundamenti extirpet, & inde ex post facto convalescere nequit, *l. 29. de Reg. Juris.* Præprimis cum accessorium non possit subsistere sine suo principali, & eæ conventiones quoq;

quoq; , quæ contra legis nituntur voluntatem, inutiles sint & pro infectis habeantur per *l. 5. C. de leg. junctal. 72. ff. de contrahenda emptione.*

XII. Præter potestatem in dante quoq; requiritur voluntas, quæ in duobus potissimum conspicitur (1) ut sciat, rem; quam tradit, suam esse, *l. 3. §. 8. de condict. causa data, causa non sec.* In aliena etenim re traditionem exercere nequit; quia traditio nihil amplius transferre debet vel potest ad eum qui accepit, quam est apud eum, qui tradit. Quare si quis dominium in fundo non habuit, ad eum qui accipit nihil transfert *l. 20. de a. r. d.* (2.) Ut habeat voluntatē tradendi, quæ conspicitur, si consentiat in corpus transferendum *l. 36. de a. r. d.* Quamobrē errans in corpore dominium transtulisse nō intelligitur, quoniā consensui, qui ex voluntate dependet nihil magis contrarium est, quam error. *l. 15. ff. de juris dict.*

XIII. In accipiente eadem qualitates ac in dante requiruntur. Nam & potestas accipiendi & etiam voluntas sibi habendi adesse debet. *Bachovius ad Treutl. vol. 2. disp. 20. §. 4. l. E.* Ac potestatem accipiendi non solum Domini, sed etiam ii, quos habent in potestate, puta liberi, servi tam proprii, quam usufructuarii habere intelliguntur; non tamen animo & affectione sibi habendi, sed intuitu Domini, *pr. Inst. per quas personas cuiq; acquiritur.* Et non solum per eos, quos habemus in potestate, sed etiam per extraneam personam accipere possumus *§. 5. Inst. d. t.* Tales sunt Procuratores, *l. 1. §. 20. de acq. poss. l. 24. ff. §. l. 1. §. 8. C. d. t. l. 1. junctal. 20. §. 2. de a. r. d.* Sic tutores quoq; atq; curatores talem potestatem accipiendi nomine pupilli habere intelliguntur *l. 1. §. 20. de acqu. vel amit. poss.* Et voluntas quoq; in accipiente desideratur, ut non solum consentiat in corpus tradendum, sed etiam ut velit rem quæ traditur in patrimonio sua habere. Nam aliàs dominium invito obtruderetur quod impingit contra *l. 69 de Reg. Juris.*

CAP. III.

DE MATERIA.

Quæ res possideri possint. Num incorporalium rerum detur possessio. Stipendiaria & tributaria pradia quid sint. Qualitas & accidens

*dens inseparabile rei tradenda exponitur. Argumenta pro non
vacua possessione tradenda. Eorumq; resolutiones adjecta.
Fundamenta pro vacua possessionis traditione.*

I. Bono ordine ad materiam traditionum nos conferimus, visuri, quæ res traditionem in se recipiant, & certum est, tam res corporales, quam incorporales posse tradi; Licet posteriorum impropria tantummodo sit traditio. Nam propriam traditionem incorporalia entia non recipere manifestum est *ex l. 43. §. 1. de a. r. d.* Cum per patientiam promoveatur illarum traditio *l. 11. §. 1. ff. de public. in rem act. l. 3. pr. ff. de usufructu §. finali Inst. de servitutib. prædiorum urbanor. & rusticor. l. 16. ff. Communia prædiorum.*

II. Sunt tamen etiam res, quæ traditionem non admittunt, quarum traditio vel naturâ, vel lege, vel ab homine prohibetur. Sic naturæ contrarium est, liberum hominem traditioni subicere *l. 83. §. 5. ff. de verbor. obligationib. l. 30. §. 1. l. 23. §. 2. ff. de acq. vel. amitt. poss.* Ita quoq; res sacræ, sanctæ & religiosæ traditionem effugiunt, *arg. l. 22. ff. de contrah. empt. l. 84. §. 1. eod. §. 2. Inst. de inutilib. stipul. §. 8. Inst. de rer. div.* Porro quoq; Res publicæ atq; communes aptæ naturæ haud sunt recipiendi alienationem, *l. 6. pr. de contrah. empt.* Propter legis prohibitionem alienari nequeunt res ad bona Ecclesiæ patrimonialia pertinentes *Novel. 120. Nov. 7. cap. 5. cap. nulli & toto tit. juxta de rebus Ecclesiæ alie. & t. t. eod. in 6to.* Item jus Patronatus personæ adhærens, quia est spirituali annexum *c. de jure 16. de jure Patronatus, nisi consentiat Episcopus cap. ex literis. c. cum seculum 13. de jure Patr. aut Clerico vendatur d. textib.* Res dotales inæstimatæ *l. 2. l. 4. l. 13. ff. de fundo dotali. l. 42. ff. de usucap. Emphyteusis citra consensum Domini l. 3. C. de jure Emphiteu. Res litigiosæ, l. fin. C. de litig. l. 1. §. quid ergo ff. quæ res pignori data. Item alienæ l. 1. §. 34. de rer. permut. atq; incertæ l. 26. ff. de acquir. vel amitt. poss.* Olim etiam provincialia vel tributaria aut stipendiaria prædia non poterant alienari, cum eorum dominium non erat penes illos, qui possidebant, aut cum hodie per *l. unic. in fine. C. de usucap. transfert.* differentia inter Italica & provincialia prædia officium suum perdidit, prohibitio de

de non alienando quoque sublata esse intelligitur. Ab homine prohibentur res fidei commissio subjectæ tradi, ita, ut penes familiam maneant, *l. fin. §. Sed quia 2. §. auth. res qua C. communia de Legatis.*

III. Sifit se rei tradendæ accidens inseparabile, quod in eo situm est, ut res tradenda vacua sit à possessione. Contrariam quidem sententiam non in celebres juris sectatores amplexi sunt; Inter quos non solum Donellus *4to Comment. 19 Philip. Mat. ad l. 11. ff. de reg. Juris* Petrus Gilken. *ad l. 12 C. de probat. Mynstinger in Comment. supra §. 40. Inst. de rer. div. n. 8.* Sed etiam Bartolus, Baldus & alii plurimi hanc sententiam tumentur. Et Donellus quidem non solum negat necessitatem vacuæ possessionis in tradendo, sed etiam nullam plane possessionis traditionem in dominio transferendo requiri contendit. Cùm posterioris controversiæ lis à Bachovio sopita sit, prioris litigii fundamenta hic tantummodo recensemus. Allegant vero stabiliendæ sententiæ causa (*1.*) *l. 14. pr. ff. que in fraudem creditorum*, ubi dominia per actionem in factum illorum bonorum, quorum in possessionem missi sunt creditores in fraudem verò creditorum sunt alienata revocantur. Et hinc *ex l. 2. §. 1. ff. de actionib. empti* perhibent, debitorem non habere facultatem tradendi vacuam possessionem. Negant hic plurimi, *d. l. 14.* loqui de illis bonis, in quorum possessionem missi sunt creditores & ex propria domo Donellum refutare contendunt, qui statuit, *vi legis 17. ff. que in fraudem creditorum*, quod hæc actio non solum competat de rebus in fraudem creditorum alienatis, quando bona à creditoribus possessa sunt, sed etiam, quando possessa non sunt Bachovius verò *in notis ad Trent. vol. 2. disp. 20. th. 4. l. D. verbo. de vacua possessionis.* distinguit inter creditores in possessionem rerum debitoris missos ex primo & ex secundo decreto, ubi inquit: Si ex primo decreto missio in bona facta est, non impeditur translatio domini, licet res negetur vacua in *d. l. 2. §. 1. de actionib. empti.* Nam non ita absolute res alienata non vacua à possessione dicitur, sed tantummodo secundum quid, ita, ut hinc vocabulum possessio nihil aliud denotet, quam nudam detentionem, *l. 5. in principio ff. ut*

in possessionem legator. vel fidei commiss. l. 3. §. 23. & ult. de acq. vel amitt. poss. Et sensus istius legis sit, quod à custodia seu detentione bona debitoris vacua non sint. Non opus verò est, ut res tradenda vacua sit ab omni detentione, seu, ut loquitur Bachovius ab omni simplici naturali possessione. Vol. 2. diss. 21. §. 1. L. F. in medio cum ejusmodi detentores non ipsi, sed pro alio tantummodo possideant; Illi verò, qui pro alio possident in l. 18. in pr. ff. de acquirend. vel amitt. poss. §. 5. Inst. de Interdictis negantur possidere. (2.) argumentum ex §. n. 40. l. 20. C. de pactis, & l. 31. ff. de a. r. d. trahunt. Quod in illis locis & aliis etiam, in quibus de dominio per traditionem transferendo agatur, præter traditionem ac voluntatem Domini rem suam transferre volentis, & justam causam, ex qua fiat traditio, nihil amplius requiratur. Ast cum ipsa traditione contineatur vacuæ possessionis translatio, ut ex l. 2. §. 1. de actionib. empt. videre est, liquet, rem tradere idem esse, quod vacuam possessionem tradere. Non enim infrequens est in jure nostro, ut, quod in una lege omissum est, id ex alia lege suppleatur. Et licet in jam nominatis textibus nulla mentio expressa de vacua possessione fiat, interim tamen cum lex 12. C. de probat. l. 8. C. de actionib. empti & l. 13. C. de distract. pignorum vacuam possessionem ad dominium traditione transferendum disertè requirant, ita quidem: ut aliter non possit dominium transferri, nisi vacua simul possessione tradita; Hinc dicendum erit, objectos textus intrinsecè affirmare: Vacuam possessionem in traditione recte perficienda, tam necessariam esse, quam navi prora & puppis. Et hinc explicandi, interpretandi atq; supplendi oppositi textus ex nostris perspicuis jam allatis, veniunt. (3.) urgent præprimis l. 16. ff. de fundo dotali, in qua fundus, quem Titius possidebat, & inde ejusdem possessio vacua non erat, à muliere marito propter dotem erat datus, & ita hujus fundi Dominus effectus, cum dare sit dominium transferre l. 75. §. 10. de verb. oblig. l. 167. de Reg. juris. Ad istud argumentum Bachovius ex Concio hanc suppeditat responsionem, quod hic fundus in dotem datus non dicatur, quod traditus sit, sed doti tantummodo destinatus, seu instrumento do-

tali

LIBRARIUS MICHAELIS

tali promissus, quomodo hæc phrasis in dotem dare etiam invenitur in l. 14. cum l. seq. de jure dotium. Et tamen eo ipso non denotatur domini translatio, facta per traditionem, sed tantum obligatio rei dotalis in instrumento expressa. Nec obstat, quod marito concedatur rei vindicatio, quæ tantummodo Dominis datur; hic enim maritus aliquo singulari gaudet privilegio; præsumitur enim in casu proposito ab uxore actionem esse cessam. Et licet cessationis in d. l. 16. nulla mentio fiat, interim tamen, cum olim admodum solenne & assiduum fuerit, ut mulier actionem & nomen in dotem daret, uti constat ex l. nuptura 59. l. cum post 69. §. 1. l. mulier bona 72. de jure dotium. Idcirco veritati non absimile quoque erit, idem in dict. l. 16. à muliere fuisse factum. Plura, quæ sententiæ nostræ obviam videntur, vide in notis Bachovii ad Treut. vol. 2. disp. 20. th. 4. Lit. D. Fundamenta vero nostræ sententiæ, quam etiam fovet Ludvvel. in dissert. 4. th. 11. l. a. Schnobel. disp. 20. th. 15. Strauch. dissert. 6. th. 37. C. ut plurimum in eo posita sunt, quod in l. 8. C. de action. empt. Imperatores Diocletianus & Maximinus expresse rescribunt: Si Pater tuus venundedit portionem suam, nec induxit in vacuum possessionem prædii, jus omne penes se eum retinuisse certum est. Quod etiam affirmat, l. 12. C. de probat. ubi ad probationem domini acquisiti dicti imperatores requirunt, ut doceatur emptionem esse factam, numeratum esse pretium, & emptorem in vacuum possessionem esse inductum. Plurimum etiam hic facit contra Donellum. l. 18. ff. de vi armata, ubi emptor in vacuum possessionem à venditore ire iustus, dominium tamen acquirere non potest, si colonus fundi venditi eum non admittat, cum tamen ex sententia Donelli præcedente voluntate venditoris, quævis apprehensio, etiam clanculum facta ad acquirendum dominium sufficiat. Rursus quoque contra Donellum militat l. 1. in pr. ff. de acquir. poss. ubi dicitur, quod mediante naturali possessione acquiratur dominium, jam verò certum est, quod possessio naturalis penes duos esse non possit l. 3. §. 5. ff. de acquir. poss. Contra naturam enim est, ut cum ego aliquid teneam, tu quoque id tenere videaris d. l. 3. Ergo res aliqua uni-

cum debet habere possessorem, duos vero haberet, si res sine
vacua possessione traderetur.

CAP. IV.

DE

FORMA TRADITIONIS.

*Præparatio ad tractationem. Forma accidentalis traditionis. Forma
substantialis traditionis qua. Causa habilis ad transferendum
dominium qua sit & quomodo differat à modo. Recensentur il-
lae causae. Adjiciuntur quaedam causae, quae non transferant do-
minium. An error causae vitiet traditionis actum.*

I. Transeamus nunc ad causam formalem, quæ cum om-
nium nobilissima sit, quippe cum det esse & operari, det quoq;
distingui, his in pagellis ostendemus, qua ratione etiam propo-
sita nostræ materiæ lucem & vitam præbeat.

II. In Scholis Philosophorum scimus eam distingui in ex-
ternam & internam, seu in substantialem & accidentalem. U-
tramq; in nostra materia traditionis ad unguem demonstrare
possumus. Accidentalem quidem, quæ consistit in datione & ap-
prehensione rei tradendæ. Cū enim ejusmodi corporalis datio
à dante nō semper requiratur, uti id compertū habemus in tra-
ditionibus quæ brevi manu fiunt. Interdum enim, inquit Im-
perator, *in §. 44. Inst. de rer. div.* sine traditione nuda voluntas
Domini sufficit ad rem transferendam, veluti, si rem, quam tibi
aliquis commodaverit, aut locaverit, aut apud te deposuerit, po-
stea aut vendiderit tibi, aut donaverit, aut dotis nomine dede-
rit. Idem affirmatur *in l. 9. §. 5. de a. r. d. Et l. 21. §. 1. ff. d. t.* in-
quit: Si rem meam possideas, & eam velim tuam esse, fiet tua,
quamvis possessio apud me non fuerit. Hinc liquet, corpora-
lem istum actum accidentalem modo efficere formam traditio-
nis. Videamus ergo, in quo forma substantialis traditionum
sita sit.

III. Et sita est in causa habili ad transferendum dominium,
l. 31. de a. r. d. §. 41. Inst. de rerum div. Hæc non secus ac in em-
ptione & venditione, consensus merx & pretium *l. 1. & 2. de con-
trah. empt.* In donatione ultra 500. solidos facta judicialis in finua-
tio; *l. 36. §. 3. C. de donat.* Ita in traditione causa habilis utrāq;
paginam

paginam facit, ita quidem, ut traditio sine illa consistere haut possit. Et licet in l. 20. C. de pactis simpliciter dicatur, traditionibus & usucapionibus dominia rerum transferuntur non nudis pactis, causa verò ejusmodi, quæ anima traditionis est, pactorum nomine contineatur l. 7. ff. de pactis. Nihilominus communis Dd. opinio est, hanc leg. 20. esse supplendam ex l. 31. de a. r. d. Ubi statuitur, quod nemo nudis traditionibus dominium acquirere possit. Sensus ergo erit utriusq; legis: Nudum pactum non transfert dominium, neq; nuda traditio, sed necesse est, & pactum, & traditionem concurrere, si effectum aliquem exhibere debent.

IV. Cæterum cum diximus, causam habilem desiderari in legitima traditione, omninò quis quærere posset, quæ illa causa habilis sit? Et Treutlerus Vol. 2. disp. 20. th. 2. l. a. illam describit, quod sit præparatio constituendi & acquirendi domini, & differat à modo ut antecedens & consequens. Quod tamen, ut notavit Bachov. supra d. loc. Treut. tantummodo in modo juris Gentium traditionis obtinere dicit. Nam, inquit, in reliquis acquirendi modis, causa & modus ipse distinguere commodè non potest, cum simul sint, & ipsis acquirendi modis causa innexa atq; implicata sit. Uti verò Treutler. in omni acquisitionis modo causas expressas statuit, ita Vultejum in sua juris prudentia Romana. Lib. 1. c. 69. §. finali eas fere neglexisse videmus, cum suadet, quo causarum appellatione abstinemus, cum revera nihil aliud, quam modi ipsi sint. Ast cum in materia traditionis non ut modi considerentur, sed lex ipsa causas eas appellaverit, incivile foret, aliquid contra legem loqui, l. 5. C. de legib.

V. Quæ verò sint illæ causæ, quæ aptæ natæ sunt ad transferendum dominium, videmus in §. 40. & 41. Inst. de a. r. d. Plures tamen invenimus in l. 2. 3. 4. 5. 6. 7. de publiciana in rem actione, itemq; in l. 47. §. ult. ff. de peculio. l. 46. ff. de usucapionib. & usurpationib. Causarum verò minus aptarum imperator etiam nò oblitus est, sed in §. 44. Inst. de rerum div. commemoravit. Sunt verò Commodatum l. 17. §. 3. l. 8. Commod. Pignus. l. 1. ff. de pignorat. act. Depositum §. 3. Inst. quibus modis re contrahitur obligatio.

illam enim traditionem, quæ fit à commodatore, vel à debito-
re aut deponente effectus nostræ traditionis non subsequitur.
Sed transfertur vel usus, vel securitas, vel custodia; Possessio-
nem enim & dominium rei commodatæ, oppignoratæ & depo-
sitæ retinemus. *l. 8. Commodati.*

VI. Illud hîc non negligendum erit, disquirere, cur in
emptione & venditione causa juncta traditione, non transferat
dominium in emptorem, nisi venditori pretium solverit vel alio
modo satisfecerit, veluti ex-promissore aut pignore dato. Nam
quod non transeat in hoc casu dominium, non solum apparet
ex §. 41. Inst. h. t. Sed etiam vel exinde, quod venditor, si pretio
nondum soluto aut alio modo satis factò rem tradiderit empto-
ri, vindicare rursus possit, vel si nondum tradiderit, quasi pi-
gnus retinere, donec emptor totum pretium solvat, *l. 13. §. of-
ferri. 8. ff. de actionib. empti.* Et rationem duplicem interpre-
tes hic ponunt: (1.) quidem, quod ea mens vendentium sit,
ut pro merce statim pretium accipiant, nemo quippe suum ja-
ctare creditur, *l. cum de indebito 25. in pr. versa, sin vero, de
probat.* (2.) Quia plerumq; commercia impedirentur si non
protinus venditori, qui causa pretii statim accipiendi rem suam
vendidit, satisfaceret. Videatur *Henonius Lib. 1. disp. Jurid. disp.
4. th. 25.*

VII. Dixi superius, causam debere intervenire, ut tradi-
tio effectum suum sortiatur. Hinc non admodum incongruè à
quibusdam interrogatum fuit, an etiam plures diversæ Causæ
circa unam traditionem occupatæ possint esse. Et hîc non fuit
æqualis sententia inter Dd. Nos hanc controversiam tractan-
tes, statim distinguimus inter causas, & uti certum est, in illa tra-
ditione, quæ unicam causam præcedentem habet, talem requiri
quæ in se qualitatem domini transferendi habet: Ita quoq; in
hoc casu præsupponimus, vitiosam traditionem futuram fore,
si vel alterutra causa tantummodo qualitate dominium trans-
ferendi destituta sit. Ita si ego quasi deponens tibi dederò, &
si tu quasi mutuum accipias, non transfertur dominium, quia
depositum sua natura imbecillis quædam causa est transferendi
dominium *l. 18. §. 1. de reb. cred. l. 55. ff. de oblig. & act.* Quid si
vero

vero utraq; causa præbeat mihi effectum dominii, & hic feru-
pulus latirat. Pro negativa sententia facit *l. cit. 18. §. 1. de reb.
cred.* Affirmativam vero sententiam tuetur *l. 36 de a. r. d.* Cui
& ego calculum meum adjicio insistens resolutionibus contra-
rii, textus à summis Jctis expositis. Verba enim **MAGISQVE
NUMMOS ACCIPIENTIS NON FIERI** limitant vocabulo
PERFECTE seu **PROPRIE**. Quæ tamen limitatio non omni-
bus ad salivam est. Ex ipsa enim lege argumentantur, quod
ejusmodi traditio defectum tituli sentiat, quem ex disensu &
errore contrahentium judicant. Cum verò in propatulo sit,
sine titulo ipsius quoq; traditionis vim exspirare hinc statuunt,
dici non posse, rem alicujus non fieri vel perfecte vel imperfe-
cte, vel proprie vel improprie. Postea quoq; exinde colligunt,
dominium neq; imperfectè transisse, cum per conditionem
repeti possint **CONSUMTI** nummi. Ergo inquit **EXTANTIBUS**
illis dabitur rei vindicatio, & per consequentiam nummorum
dominium in alterum non est translatum, cum secundum *l. 23.
ff. de rei vindic.* rei vindicatio Domino detur adversus quemcunq;
possessorem. Deinde quoq; affirmant, hanc locutionem alicujus
non fieri **PERFECTE**, nullibi in legibus exstare, quapropter quoq;
textum in *l. 38. §. 3. ff. de solution.* nihil ad rhombû facere putant,
cum alio plane intellectu phrasiologia ista ibid. appositâ fuerit.
Etsi vero hæc argumenta admodum plausibilia sint, & non parû
splendoris præ se ferant, nihilominus tamen hanc resolutionem
per istam limitationem huic textui apprimè applicari posse to-
tus statuo. Neq; enim omnis titulus hic abest, prodit enim se-
putativus, qui certe sufficiens satis est ad transferendum domi-
nium. Argumento est id, quod per errorè tanquam debitum sol-
vitur. Nam etsi in indebito soluto verum fundamentum tituli
non adsit, nihilominus tamen transfertur dominium. Neq; argu-
mentum alterum ex *d. l. 18. de sumptum* sufficit ad convincendû.
Non enim statim sequitur, si consumptis nummis condictio lo-
cum habet, exstantib9 illis non condicendi erunt, sed vindican-
di, cum certum sit, quod etiam species veniant in condictionem,
uti patet ex *l. 11. ff. de condict. causa data, causa non secuta.* Quod
rejectionem tandem attinet illius textus, qui hanc locutionem:

Alicu-

Alicujus non fieri perfecte, in legib. esse fundatam comprobavit; Non video, quomodo hic sufficere possit responsio data: Alio nempè intellectu hanc phrasilogiam ibidem esse appositam, nam in utrâq; lege de eodem effectu agitur sc. de translatione domini, & quæstio quidem, proponitur *in d. l. 28. §. 3. ff. de solution.* Utrum perfecte servus solutus accipientis factus fuerit nec ne? Et cum responsum fuerit, servum accipientis non fieri perfecte, utiq; etiam non incongruum erit dicere: Nummos accipientis non fieri perfecte. Et hæc de causa formali, sequitur.

CAP. V.
DE CAUSA FINALI.

Causa finalis remota & propinqua. Traditio non nudam possessionem pro fine habet; sed conjunctam cum dominio. Quævis species domini sui traditionis esse potest.

I. Uti in omnibus civilibus actionibus salus publica; suprema lex debet esse *l. quod semel 5. de decret. ab ordine faciend.* Ita quoq; dominiorum permutationes, quæ beneficio modorum acquirendi existunt, non parum emolumentum Rebus pub. afferunt. Sic enim usucapio bono publico introducta est, *l. 1. ff. de usurp. & usucap.* Et quis dubitabit, traditiones Rebus-pub. minora commoda apportare. Uti enim usucapio ex potestate juris civilis dominia transfert, ita tradentibus jus gentium ejusmodi destinavit finem, ut vi illius ea, quæ per usucapionem obtineri possint.

II. Quod verò dixi, per traditionem transferri dominia, & hinc pro fine ultimo translationem dominiorum agnoscere, hanc ob causam dixi, ut nullus putet, pro fine habere possessionis translationem. Etsi enim dominia rerum per naturalem possessionem ceperunt *l. 1. §. 1. ff. de acquir. poss.* Nihilominus tamen tantum abest, ut traditionis finis ultimus sit acquisitio possessionis, ut potius via strata loco habenda veniat, per quam accipiens acquirit proprietatem. Quando enim traditionis finis est translatio possessionis tantum, tunc traditio non amplius est modus acquirendi dominium. Quare omnis illa traditio, quæ vel possessionem naturalem tantum, vel civile tantum transfert, cum nostra traditione nihil
com-

commune habet; Sed utraq; à se invicē totò cœlo differt, imò et si
ex possessione tandem fluat dominium per usucapionem scil. aut
præscriptionē, nihilominus tamen neq; hæc possessio sub nostra
traditione intelligitur; Alia enim causa, quã traditio dominium
hic transtulit. Neq; inter est, quod intentio tradentis quãdoq; sit,
quod velit tradere dominium, quoniam hic non apparet, sed
verus finis, qui simul ac traditio facta fuerit, obtinetur, spectan-
dus est, Revera enim putativum dominium tradens nihil aliud,
quam conditionem usucapiendi tradit, per quam demum be-
neficio juris civilis non ex traditione, sed usucapione impetra-
tur dominium.

III. Nihil vero interest, utrum vel directum vel utile domi-
nium tradatur, quoniam omnis species domini, traditionis fi-
nis esse potest, & hinc quoq; dominium eminentis princeps in
Monarchia, optimates in Aristocratia, & populus in Democra-
tia, qui in tota territoria atq; provincias dominium habent, &
in quibus subditi prædia privato jure possident, extraneo Prin-
cipi tradens vel tradentes domini hujus eminentis translatio-
nem pro fine habere potest, aut possunt; consulatur de hac re
Grotius in tr. de iure B. & P. l. 2. c. 6. n. 3.

CAP. VI.

DE MODIS TRADITIONEM PERFI- CIENDI.

*Traditio est Vel Vera Vel ficta. Sub ficta continentur, quæ brevis manu
fieri solent. Ad Traditionem per Symbolum aliquod expedien-
dam quid requiratur. Fictæ traditiones Vel commoditatis gratia
Vel ob necessitatem in Senta. Ad fictam traditionem referuntur
quoque ea, quæ in incertam personam sunt. Item incorporalium
rerum traditio. Rerum immobilium. An rerum immobilium ju-
re Saxonico non aliter ex causa venditionis dominium transeat
in emptorem, quam si traditio & cessio sive resignatio judicialiter
facta fuerit. Clausula.*

I. Exponendum nunc est, quomodo res tradantur. Tra-
duntur vero vel verè vel quasi. Vera traditio fieri solet in rebus
corporalibus mobilibus, quãdo res de manu in manum dantur,
& hæc nulla difficultate laborat; Ficta verò traditio fieri qui-
dem, etiam potest in rebus corporalibus mobilibus, sed planè
D alio

alio modo, tertio scilicet interveniente, aut planè traditionis actu corporali non intentato. Prior traditio dicitur aliàs traditio manu longa facta, cujus Jctus Javolenus etiam meminit *in l. 79. ff. de solutionibus & liberationibus*. Ibi: Pecuniam, quam mihi debes, aut aliam rem, si in conspectu meo ponere te jubeam, efficitur, ut & tu statim libereris, & mea esse incipiat. Nam tum quod à nullo corporaliter ejus rei possessio detineretur, acquisita mihi & quodam modo manu longa tradita existimanda est. Brevi verò manu expeditur traditio, quando debitor, quod creditori debebat dare, voluntate creditoris ex causa alienandæ rei resp: creditoris, alii concedit, testante de hac *l. 15. ff. de rebus creditis*, qui casus breviter *in l. 1. §. 21. ff. de acquir. vel amitt. poss.* repetitur. Ita quoq; traditio brevi manu intelligitur fieri, si quis rem suam, quam tibi commodaverit, aut apud te deposuerit, postea ex aliqua alienationis causa tuam esse patiatur *§. 44. Inst. h. t. l. 9. §. 5. l. 21. §. 1. de a. r. d. l. 46. l. 77. ff. de rei vindic. l. 9. §. 1 ff. de public. in rem act. l. 62. ff. de erictionib. l. 9. §. ult. ff. de rebus creditis. l. 6. C. eod. l. 43. §. 1. ff. de jure dotium*.

II. Ita res mobiles quoq; corporales Symbolo aliquo traduntur. E. g. Si quis merces in horreo depositas vendiderit, simul enim atq; claves horrei tradiderit emptori, transfert proprietatem mercium ad emptorem. *§. 45. Inst. de rer. div. l. 74. de contrah. emptione*. Requirit tamen hic Dd. ut in conspectu horrei aut domus claves tradantur *per l. 74. Ubi Papinianus L. 1. definit*: Clavibus traditis ita mercium in horreis conditarum possessio tradita videtur, si claves apud horrea traditæ sint. Eadem observantur & hodie in donatione Geradæ; ut sc. in conspectu rei, & coram Notario de hac instrumentum confecturo claves donatario tradantur, Uti testis de eare est Wesenbec *in notis ad Scheidvvinum supra §. nostrum citatus*. Vina quoq; tradita intelliguntur cum claves cellæ vinarie emptori traditæ fuerint. *l. 1. §. 21. ff. de acquir. vel amitt. poss.* Porro quoq; ficta fit traditio rei corporalis mobilis, cum res tradenda propter magnitudinem ab accipiente illicò moveri non potest, ubi oculi & affectus sufficiunt, ut: Quando columnæ sunt tradendæ *d. l. 1. §. 21. ff. de acquir. poss.* Item si quis acervum lignorum emerit, quem etiam

etiam à venditore tollere sit iustus, traditus censetur, si vel demonstraretur emptori aut per emptorem acervo posita fuerit custodia *l. 51. in pr. de acquir. vel amitt. poss.* Sic quoque ex animo factam fuisse traditionem totius dolii constat, si emptor vinum degustaverit, *l. 1. & l. 4. ff. de peric. & com. rei vendita.* Ita etiam consignatio alicujus rei ex animo accipientis assimanda est, utrum vi illius consignationis tradita res fuerit nec ne. Nam si consignet ideo, ne fortassis alia res submitti possit, consignatio traditionem non inducit *v. l. 1. §. 2 ff. de peric. & com. rei vendita.* Si verò domini impetrandi causa res illa consignata fuerit traditio in effectum deducta est, uti intelligenda hoc modo venit *l. 14. §. 1. ff. d. t.*

III. Hi vero modi commoditatis gratia inventi fuerunt, ut nempe eò expeditius & facilius ad acquisitionem domini accipientes pervenire possint. Per compendia enim quod potest tractari non est extendendum per prolixos actus præter necessitatem. Animus etenim hic tradentis & accipientis non externæ ceremoniæ attendendæ veniunt; Cum consensus partium contrahentium uti plurimis juris negotiis, sic etiam traditionibus multum essentia tribuat.

IV. Ad istas quasi traditiones quoque rerum mobilium corporalium quæ per certam & incertam personam fiunt, referunt quoque communiter Dd. eas traditiones, quæ incertæ personæ conferuntur. Ut sunt missilium jactus *§. 46. Inst. de rer. div. l. 2. C. de Consulib.* Item res pro derelicto habitæ *§. 47. Inst. d. t.* Ut autem res pro derelicto habeatur, requiritur, ut possessio omissa, & dominium amissum sit, nempe si ea mente abjecta aut neglecta, sit ut in numero rerum amplius habere nolis. Hinc obiectum rerum pro derelicto habitatum non sunt res fortuito amissæ, quales sunt res de rheda non intelligentibus dominis cadentes, *§. 48. in fine b. t.* vel necessitate urgente, projectæ, & dicuntur res, quæ intempestate navis levandæ causa ejiciuntur *d. §. 48. & l. 2. de l. Rhodia l. 8. eod.*

V. Tractavimus modos dominium transferendi per traditionem commoditatis gratiâ inventos. Hinc dispiciamus quoque de modis illis, quæ propter necessitatem rerum alienandarum
sue.

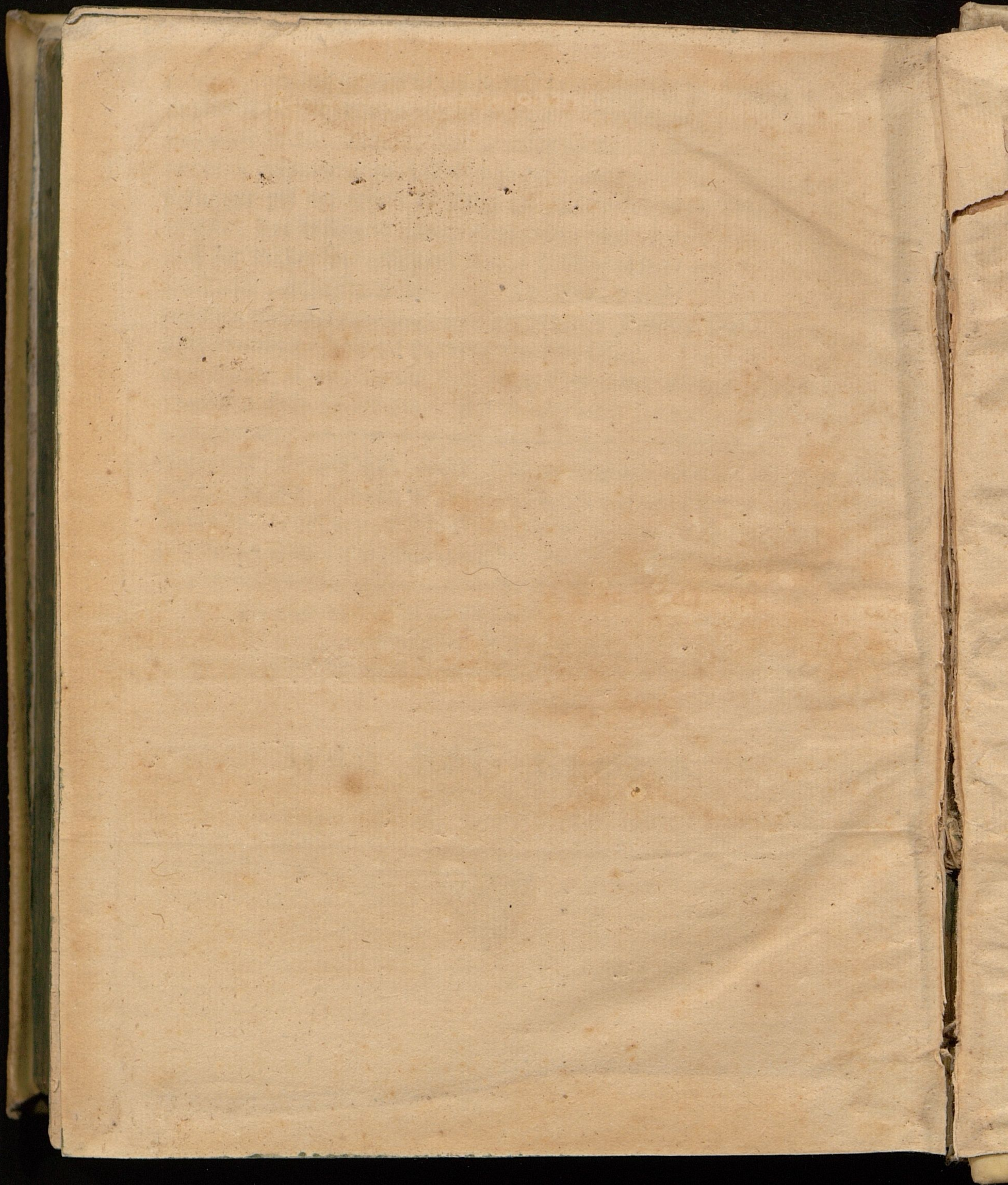
DOMINIO
fuerunt excogitati. Nam quædam res ita comparatæ sunt, ut vel
tactum nostrum effugiant, (quales sunt res incorporales §. 2.
Inst. de reb. corp. & incorp.) quasdam vero res tangere quidem
possumus, at de manu in manum tradere impossibile est. Et sub
his continentur res immobiles. Hinc ne dominiorum permuta-
tiones in ejusmodi rebus impedirentur, his quoq; con-
sultum fuit, ut ex aliquo privatorum patrimonio exire possint,
& in aliud beneficio excogitatæ illius fictionis transire.

VI. Et quod res incorporales attinet, certum est *ex l. 1. §.
ult. ff. de servitutib. rusticorum prediorum. l. 3. in pr. de usu fructu*
modum res incorporales transferendi esse patientiam.
In jure enim consistentia, qualia sunt servitutes, obligatio-
nes non aliter ad alium perveniunt, quam patientia.

VII. Quod attinet res immobiles, illæ transferuntur per
inductionem in possessionem ædium aut permissionem, ut per
se quis rem capiat, *l. 5. 134. ff. de acquir. poss. l. 2. C. eod.* Item in-
strumenti traditione *l. 1. C. de donationib.* Investitura, ubi Gotho-
fredus *ad l. 94. ff. de contrah. empt. monet, videndum esse Baldum in*
l. 20. C. de pact. Illud etiam potest quæri, an hodie Jure Saxoni-
co rerum immobilium dominium non aliter ex causa venditio-
nis transeat in emptorem, quam si traditio & cessio sive resigna-
tio judicialiter facta fuerit. Et affirmativam sententiam non i-
gnobiles juris Saxonici Dd. amplectuntur, ut videre est ex iis,
quæ tradit Fachs. *Differentiarum juris Saxonici cap. 4. apud Zo-*
bell part. 2. differ. 28. n. 11. versu licet a. ut jam dictum est. Reinhard.
Lib. 2. diff. 22. Mathæus Colerus *de procesl. execut. part. 1. C. 10.*
n. 198. & seqq. Pro illorum sententia allegatur *artic. 9. Landrecht in*
pr. in verbis: Wer dem andern gelobet ein eigen zu vergeben vor Ge-
richt. Et alios quàm plurimos textus ex dicto Landrecht / quos an-
notavit JCtus Franski *Lib. 2. resol. 12. n. 1. & seqq.* Ibidemq; diserte compro-
bat, textu adductos, vel de donatione tantum loqui, vel bonis avitis, & ita eos
non esse trahendos ad cæteras species alienationum, quasi sc. etiam vendi-
tor teneatur judicialiter abdicare se suo dominio, & contra in eodem judi-
cio omnia jura, omnesq; accessiones quam solennissime tradere. Et hæc erant
ea, quæ pro ingenii modulo B. L. de traditionibus tradere volui. Ignoscat,
si humana passus fuero, ad quæ ingenii mei imbecillitas ansam præbuit.
Sufficit mihi, quod Deus tribuerit vires, voluntatem meam qualiter quali-
ter implere, cui etiam gratias ago, & te, optime Lector, pro dexterrimo ju-
dicio ex intima cordis abyssu ejusdem pronæ commendo.

F I N I S.

99 A 6924

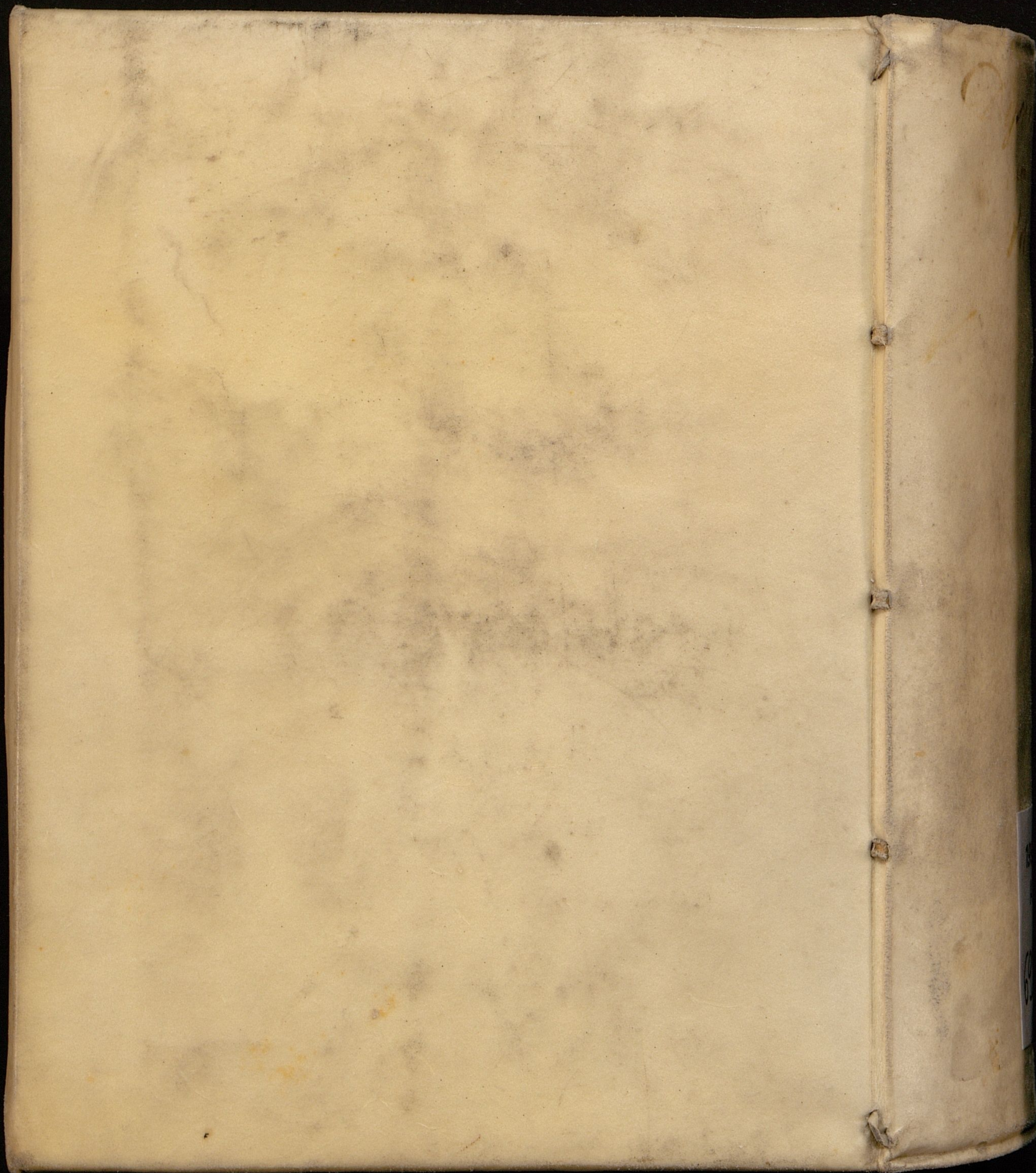
ULB Halle 3
002 636 603

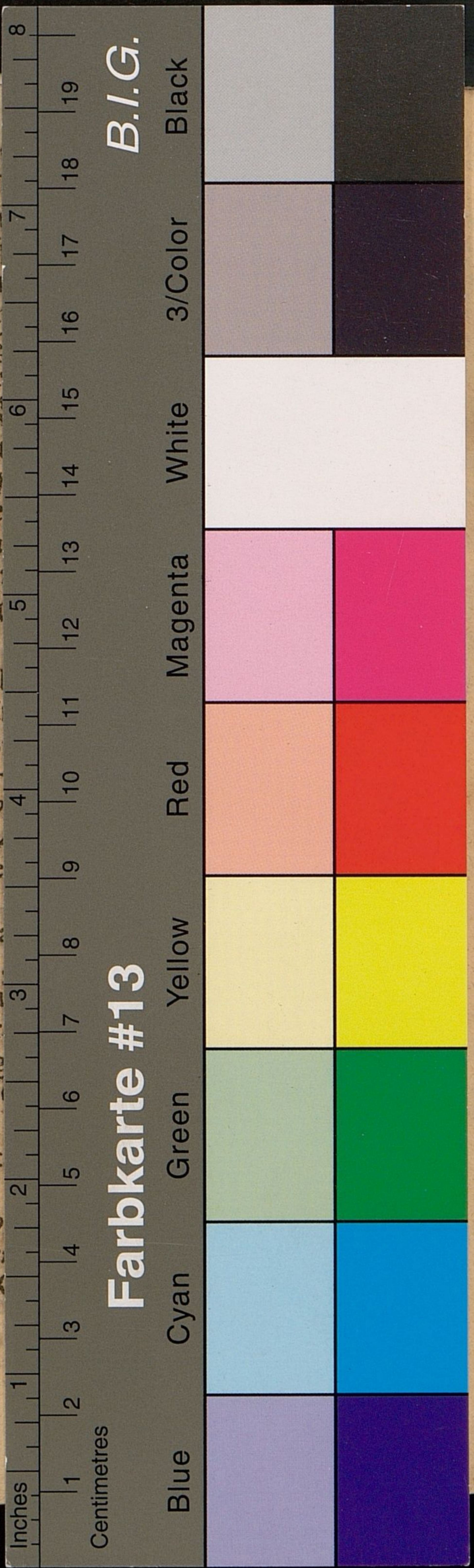
52

V. 17

Was
Hans
de hin
mlisch
ahl u
e Sur
der
gefehr
iese
berht
s doch
alse re
e-beka
ichter
mit h
nach
in Cil
en sei
oach
lit Do
qvis,
ma pe
capit
nenda
Tua
amic
venir
vestig
atria
mina
a laut
ali suo
utaru
N

18. 37

Q. D. B. V.
DISSERTATIONEM JURIDICAM
De
TRADITIONE,

Indultu
Magnifici atq; Nobilissimi Jctorum Ordinis
Præsidente VIRO
Magnifico, Plur. Reverendo, Nobilissimo atq; consultissimo,
DN. QUIRINO SCHACHERO,
U. J. D. & P. P. Pandectarum celeberrimo, Serenil. Elect.
Sax. ab Appellar. Consiliario gravissimo, Consistorii Elect. & Du-
cal. ut & Facultatis Juridicæ Lips. Seniore meritissimo, &
Capituli Numburgensis Canonico
dignissimo &c.

Patrono, Præceptore, atq; Hospite
æterna animi devotione colendo,

Instituet
Samuel Prasse / V Vrat. Sil.
A. S. R.
Die 3. Octobr. Anno 1667.
H. L. Q. C.

Lipsia, Literis Bauerianis.

De. D. Philippic

